

О.В. БАБАЯНЦ, Л.Т. БАБАЯНЦ, А.А. ВАСИЛЬЕВ
Селекционно-генетический институт – Национальный центр
семеноведения и сортоизучения, Украина

РАСОВЫЙ СОСТАВ *TRITICINA TRITICINA* ERIKSS. В СТЕПИ УКРАИНЫ И УСТОЙЧИВОСТЬ ПШЕНИЦЫ С LR-ГЕНАМИ

В степной зоне Украины бурая ржавчина является одной из основных болезней пшеницы. Последняя эпифитотия заболевания наблюдалась в 2014 году. Анализ расового состава возбудителя этого заболевания проведен с помощью наборов *Lr*-линий и сорто- дифференциаторов рас патогена, Европейского (Коновалова и др.,1977) и Североамериканского (Long and Kolmer, 1989).

С помощью Европейского набора идентифицировали 12 рас (6, 20, 21, 42, 57, 77, 114, 117, 122, 144, 149, 192), среди которых доминировала 77 с частотой встречаемости 75%.

При использовании Североамериканского набора, состоящего из 26 *Lr* -линий, идентифицировано 40 рас (TGTT, TJTT, PHTT, TQTT, TGPT, TGKT, RJTT, RGTT, PBKK, TRTT, TSTT, THTT, TQSP, TQQN, TNNT, TJKT, TJTM, TGQM, TGQT, TDQL, TBTT, RGHT, RHTT, RKTT, QGMS, PQFT, PKTT PJTT, PHCT, PGTT, PGFT, NGCS, NGKT, NHTT, KSTT, KJTT, KGTT, HGTT, FKTT, FGTT). Доминировала раса TGTT с частотой встречаемости 24%.

Носители гена *Lr19* проявили устойчивость ко всем расам патогена. К большинству клонов рас патогена проявили устойчивость линии: *Lr9* (87%), *Lr24* (74%), *Lr26* (72%), *Lr29* (89%), *Lr42* (94%), *Lr47* (92%), *Lr50* (92%), *Lr52* (92%), *Lr56* (92%), *Lr64* (92%).

УДК 63.11 : 632.4

Л.В. НЕПЛИЙ, В.А. ТРАСКОВЕЦЬКА, К.П. ТЕРНОВИЙ, Г.В. КОНЯЄВА, Н.І.
САУЛЯК, Е.І. ОБЕРТУН
Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннезнавства та
сортовивчення, Україна

СУЧАСНІ ПРОТРУЙНИКИ НА ЗЕРНОВИХ КОЛОСОВИХ КУЛЬТУРАХ ТА ЇХНЯ ДІЯ НА БОРОШНИСТУ РОСУ В УМОВАХ ПІВДЕННОГО СТЕПУ УКРАЇНИ

Протягом 2013 – 2015 року нами вивчалась дія 8 сучасних протруйників, таких як: Ламардор (0,25 л/т), Ламардор Про (0,6 л/т), Максим Стар (2,0 л/т), Вінцит Форте (1,25 л/т), Юнта Квадро (1,6 л/т), Іншур Перформ (0,5 л/т), Селест Топ (1,4 л/т),

Кінто Дуо (2,5 л/т) у весняний період на озимій пшениці та на озимому голозерному ячмені.

Інтенсивність ураження борошнистою россою озимої пшениці сорту Лузанівка на досліджуваних протруйниках варіювала в межах від 26,5 до 50,0%, порівняно з контролем – 61,0 %. Інтенсивність ураження нижніх листків борошнистою россою на озимому ячмені на досліджуваних протруйниках варіювала у межах від 10,5 до 17%, порівняно з контролем -32,5%. Біологічна ефективність досліджуваних протруйників проти борошнистої роси на озимій пшениці варіювала в межах від 18 до 56,6 %.

Під час вивчення дії протруйників на ячмені виявили, що хвороби – борошниста роса та гельмінтоспоріозні плямистості дещо конкурують між собою, при цьому спостерігається пряма конкуренція.

Під час вивчення інтенсивності ураження нижніх листків смугастою та темно-бурою плямистістю визначено, що смугаста плямистість розвивалась дещо повільніше, ніж темно-бура на озимому ячмені.

Інтенсивність ураження смугастим гельмінтоспоріозом на озимому ячмені варіює від 1,5 до 15,0%. У контролі – 5,7%. Інтенсивність ураження темно-бурою плямистістю – у межах від 6,6 до 17,0 %. У контролі інтенсивність ураження становила 3,7%. У варіантах із застосуванням Вінцит Форте (1,25 л/т) та Селест Топ (1,4 л/т) розвиток смугастої та темно-бурої плямистостей був максимальний.

Високу урожайність озимої пшениці отримали на фоні застосування протруйників Ламардор, Ламардор Про та Юнта Квадро. Урожайність перевищувала контроль на 30 ц/га. Визначено, що у варіанті з протруєнням насіння пшениці та ячменю препаратом Ламардор Про рівень збереження врожаю становив 30 – 20 ц/га відповідно. Це свідчить про те, що протруйник максимально захищає рослини восени від найбільш шкочодочинних хвороб та шкідників і дає можливість рослинам сформувати високий урожай.

За результатами досліджень визначено, що максимальний рівень господарської ефективності на озимій пшениці та озимому ячмені спостерігався за використання протруйника Ламардор Про з нормою витрати 0,6 л/т і становив 184 та 159 % відповідно.